

Vorbereiding Catshuis sessie 11 oktober 2020 – 1.5 meter afstand voor leerlingen in klas 4, 5 en 6 invoeren in het onderwijs

Balans tussen nationale gezondheid en de continuïteit van het onderwijs

Er wordt continu een afweging gemaakt tussen veiligheid/gezondheid en de continuïteit van het onderwijs. De huidige lijn rondom het loslaten van de 1.5 meter afstand in het onderwijs is de volgende: "Volgens experts is het schrappen van de 1,5 meter verantwoord. Dit kan leiden tot verspreiding van het virus, maar dat risico weegt niet op tegen de negatieve effecten van de huidige situatie op het welzijn van jongeren. Uit de cijfers blijkt dat scholieren nauwelijks besmet raken met het virus en als het gebeurt, verloopt de ziekte mild." Door de 1.5 meter in het onderwijs in te voeren gaat de balans de andere kant op.

OMT-advies 18 september over vo

Het belang van het fysiek onderwijs wordt in het OMT van 18 september nog onderschreven: Aan *social distancing* werd toen in eerste instantie gedacht op lokaal niveau:

De situatie op scholen zal nauwgezet gevolgd worden, met name op het VO. Het OMT onderschrijft het belang dat kinderen fysiek onderwijs kunnen volgen, zoals ook steeds meer wetenschappelijk wordt onderschreven, en de situatie waarin scholen sluiten vanwege clusters of uitbraken op scholen is zeer onwenselijk, gezien het belang van onderwijs en de nadelige effecten van een schoolsluiting op kinderen. Als uit surveillance blijkt dat er lokaal of regionaal infecties optreden op scholen, is het belangrijk om aanvullende maatregelen te nemen om schoolsluiting, en zeker nationale schoolsluiting, te voorkomen zodat het onderwijs doorgang kan vinden. Hierbij kunnen maatregelen geadviseerd worden die passend zijn voor de lokale situatie, waarbij bijvoorbeeld gedacht kan worden aan het invoeren van maatregelen gericht op social distancing op scholen.

Kernvraag:

Wat is gezien de recent oplopende cijfers van besmettingen bij 15+'ers en gezien de hierboven genoemde balans de gewenste interventie? Het invoeren van de 1.5 meter afstand voor leerlingen in klas 4, 5 en 6 moet afgewogen tegen alternatieven. Bovendien is tijd nodig om precieze afspraken met de sector te kunnen maken. Draagvlak is minstens zo belangrijk als een inhoudelijk juist besluit. Bovendien kan meer tijd ook de gelegenheid geven de effecten van het dringende advies om mondkapjes te dragen worden meegenomen. Nu een besluit komt onverwacht en snel na het mondkapjesadvies, dit leidt tot onnodige onrust.

Consequenties van 1,5 m voor klassen, 4, 5 en 6

- Uit het voorjaar weten we dat 1.5 meter afstand tussen leerlingen betekent dat zo'n 25% van de leerlingen op school aanwezig kan zijn. Indien met prioritaire groepen (examenleerlingen en praktijkvakken) wordt gewerkt kan dit betekenen dan voor de onderbouw nog veel minder van 25% van de leerlingen fysiek onderwijs kan volgen.
- Het invoeren van de 1.5 meter afstand tussen leerlingen vanaf 15 jaar en ouder heeft een effect op de vormgeving van het onderwijs en zorgt voor een organisatorische last voor scholen, zeker voor scholen die veel 15+ leerlingen hebben.
- Meer afstand, betekent dat er meer ruimte nodig is per leerling om onderwijs te geven. Dat betekent dat bij gelijkblijvende ruimte/locatie er meer tijd nodig is om dezelfde groep leerlingen onderwijs te kunnen geven. Veel docenten geven aan dat hybride onderwijs leidt tot meer werkdruk.
- Voor het laten plaatsvinden van beroepsgericht onderwijs, en daarmee de voorbereiding op examens, is deze impact dus groter vanwege de benodigde ruimte/locatie.

- Ook is de impact groter voor het kunnen inhalen, afleggen en daarmee afronden van het schoolexamen (voor alle schoolsoorten), omdat deze ook deels op school afgelegd moet worden.
- Je kunt de groep examenleerlingen voorrang geven in een hybride onderwijsmodel, maar benadeelt daar de voor-examenleerlingen en de rest van de leerlingen onevenredig mee.
- De verwachting is dat de maatregel een negatief effect heeft op onderwijskwaliteit en wat er aan leeropbrengsten behaald kan worden voor de verschillende groepen leerlingen, en beperkt het de mogelijkheid tot het voldoende voorbereiden op en het afleggen van het eindexamen.
- VMBO: de druk op het cspe vanuit de sector is nu al groot. Daarom vindt er een onderzoek plaats naar de achterstanden bij de beroepsgerichte vakken. Deze resultaten komen in november.
- Als deze maatregel gaat gelden dan zal de roep om de praktijkexamens in het vmbo te schrappen, verder toenemen.
- Algemeen: Als leerlingen zich onvoldoende kunnen voorbereiden op een eindexamen, dan komt het eindexamen zelf zwaarder onder druk te staan, en daarmee de mogelijkheden om een diploma te behalen en door te stromen naar het vervolgonderwijs.
- Verder geldt dat de consequenties van het invoeren van 1.5 meter bij 15+ leerlingen de groep leerlingen in een kwetsbare thuissituatie en leerlingen die een extra grote kans lopen op het oplopen van een achterstand, extra hard raken. Voor het VSO is het handhaven van de 1,5 meter in de praktijk niet werkbaar, omdat dit kwetsbare kinderen zijn die veelal extra fysieke zorg en ondersteuning nodig hebben, en het voor deze groep extra belangrijk is dat het onderwijs zoveel mogelijk door gaat.
- Het verplichten van 1.5 meter bij 15+ leerlingen maakt leerlingvervoer erg complex, omdat dit geheel anders georganiseerd moet worden dan nu het geval is. Er is specifiek voor de groep 13+ leerlingvervoer van en naar het VSO (en locaties voor bijvoorbeeld jeugdhulp, zorglocaties) expliciet een uitzondering gemaakt.
- Leerlingen die thuis zitten gaan elkaar toch opzoeken met risico van alsnog besmetting.

Alternatieven voor 1.5 meter afstand

Veiligheid/gezondheid versterken door andere maatregelen:

- Extra aandacht besteden aan de verspreiding bij 15+'ers door groep op te roepen om naast school en sport terughoudend te zijn met sociale activiteiten, afstand te houden tot volwassenen en gevolg te geven aan het dringend advies mondkapje te gebruiken op school.
- Gebruik mondkapje verplicht invoeren, introductie van andere PMB (plexiglas)
- Hygiëneprotocollen op de middelbare school aanscherpen
- Inzetten op sneltesten voor 15+
- (Tussenfase: wel 1.5 meter invoeren maar scholen toestaan voor leerlingen met een buddysysteem te werken waarbij 2 of 4 leerlingen wel binnen 1.5 meter afstand van elkaar komen)

PM: de verwachte inschatting van de effecten van de alternatieve maatregelen moeten worden berekend.

Denkrichtingen indien 1.5 meter afstand voor 15+'ers wel wordt ingevoerd

Termijn en cijfers bepalen voor terugdraaien besluit

Een goede onderbouwing is van belang voor de uitlegbaarheid en afbakening van deze leeftijdsgroep, vooral ook vanwege omkeerbaarheid naar toekomst toe. Hierbij geldt ook een schets van wanneer weer de 1,5 meter afstand niet meer hoeft te gelden voor deze groep. Er moet perspectief zijn vanuit RIVM en/of kabinet op wanneer scholen weer terug kunnen:

- 1) advies OMT: De besmettingscijfers van deze leeftijdsgroep de afgelopen weken nemen absoluut toe, maar blijven relatief behoorlijk stabiel. Dat geldt ook voor

- het aandeel clusters. Wat is de reden voor het OMT om nu te adviseren de 1.5 meter in te richten? En bij welke cijfers kan dit besluit weer worden teruggedraaid? Advies om hierop duiding van het OMT te vragen.
- 2) besluit kabinet: kabinet heeft eerder aangegeven dat heropening scholen voor toenemend aantal besmettingen kan zorgen maar dat niet opweegt tegen negatieve maatschappelijke effecten. Wat is de reden voor het kabinet om de balans nu de andere kant op te laten vallen? En op welke manier kan de balans weer omvallen? Advies om hier naar te vragen.

Veiligheid/gezondheid versterken (met als doel zsm de 1.5 metereis op te heffen):

- Mondkapje verplicht invoeren, introductie van andere PMB (plexiglas)
- Hygiëneprotocollen op de middelbare school aanscherpen
- Inzetten op sneltesten voor 15+
- (Tussenfase: wel 1.5 meter invoeren maar scholen toestaan voor leerlingen met een buddysysteem te werken waarbij een vaste groep van 2 of 4 leerlingen wel binnen 1.5 meter afstand van elkaar mag komen)

Versterking mogelijkheden voor fysiek onderwijs

- Publieke gebouwen beschikbaar stellen voor onderwijs
- Goede voorbeelden delen voor duurzaam inzetten fysiek onderwijs (zie bijvoorbeeld bijgevoegde notitie vmbo het venster – let wel op: afstandsonderwijs kan geen volledige vervanger zijn van fysiek onderwijs)

Prioritering op kwetsbare groepen

In de brief 'continuïteit van het onderwijs 2020-21' staan een aantal groepen genoemd waaraan scholen dit jaar prioriteit moeten geven. Scholen worden verzocht hier extra aandacht aan te besteden indien 1.5 meter voor 15+'ers wordt ingevoerd. Het gaat dan om:

- Leerlingen die zich voorbereiden op het examen en praktijkgerichte lessen
- Brugklasleerlingen
- Kwetsbare leerlingen (kansengelijkheid / lage SES / onveilige thuissituatie)

Leerlingenaantallen vo

Toelichting bij het informatiebeeld:

- Het beeld is gemaakt door DUO/informatieproducten
- Het beeld is een prognose voor 2020-2021, omdat de 1-oktober telling van 2020 nog niet is verwerkt. De prognoses die zijn gebruikt zijn dezelfde die als basis hebben gediend voor de begroting (de referentieraming). De enige uitzondering hierop zijn de VSO-aantallen. Er worden geen prognoses gemaakt op het niveau van uitstroomprofielen. Omdat deze aantallen redelijk constant zijn over de jaren heen zijn de daadwerkelijke aantallen in 2019 gebruikt, die geven een goede indicatie voor de aantallen in 2020.
- In de onderbouw is geen onderscheid gemaakt naar schoolsoorten omdat we in het Nederlandse stelsel een grote verscheidenheid aan brugklassen hebben (leerlingen kunnen in een vmbo-havo-vwo brugklas zitten).
- Het betreft prognoses dus daadwerkelijke aantallen kunnen iets afwijken. De ervaring leert dat dit echter minimale verschillen zijn. Voor het VAVO zijn er echter signalen dat het aantal inschrijvingen flink achterblijft. De belangrijkste oorzaak is het hoge slagingspercentage van de afgelopen examenperiode waardoor veel leerlingen niet meer naar het VAVO gaan.
- Eind oktober is naar verwachting het eerste voorlopige beeld met daadwerkelijk ingeschreven leerlingen gereed.

Schoolsoort	VMBO	HAVO	VWO	TOTAAL REGULIER VO = 903.400

Onderbouw (leerjaar 1+2)	-	-	-	376.500
Bovenbouw (leerjaar 3+)	193.600	161.800	171.500	526.900
Leerjaar 3 (14-15 jaar)	96.200	44.300	43.700	184.200
Leerjaar 4 (15-16 jaar)	97.500	62.100	43.000	202.600
Leerjaar 5 (16-17 jaar)	----	55.500	44.300	99.800
Leerjaar 6 (17-18 jaar)	----	----	40.400	40.400
Voor-examenleerlingen 2020 (vmbo3/havo4/vwo5)				
	202.600			
Examenleerlingen 2020 regulier VO				
	193.400			
VSO-leerlingen uitstroomprofiel arbeidsmarkt				
	Totaal: 9514 <i>Waarvan volwassen 18+: 706</i> <i>Waarvan niet-volwassen: 8.808</i>			
VSO-leerlingen uitstroomprofiel vervolgonderwijs				
	Totaal: 18.688 <i>Waarvan volwassen 18+: 753</i> <i>Waarvan niet-volwassen: 17.935</i>			
PRO	29.300			
Leerlingen VAVO - VO				
	6.300 (er zijn signalen dat de VAVO inschrijvingen dit jaar achterblijven)			
Leerlingen VAVO - ROC				
	8.500			

Indien gewenst kan DUO ook nog het volgende in beeld brengen:

- uitsplitsing naar leeftijd;

Relatie mbo/hbo

De hierbovengenoemde voorstellen zijn ook van effect op inzet in het mbo en ho. Het gaat dan specifiek om het volgende:

- Mondkapje verplicht invoeren → komt deze plicht dan ook in mbo/ho en kunnen er dan daar toch meer studenten naar school? Deze vraag/onzekerheid speelt nu al: waarom wel een mondkapje in vo en niet in mbo/ho. De spreeklijn is de hele tijd geweest dat dit te verklaren is doordat in vo de 1.5 meter niet altijd te handhaven is, die lijn kunnen we nu niet meer volgen.
- Inzetten op sneltesten voor 15+ → hier wordt al over nagedacht door culturele instellingen, kunnen we daarbij aansluiten?
- (Tussenfase: wel 1.5 meter invoeren maar scholen toestaan voor leerlingen met een buddysysteem te werken waarbij 2 of 4 leerlingen wel binnen 1.5 meter afstand van elkaar komen) → Kan dit ook op het mbo?
- Publieke gebouwen beschikbaar stellen voor onderwijs □ dit zet druk op de ruimte die beschikbaar is waar mbo/ho nu ook wordt aangemoedigd dat soort ruimte te zoeken.

Input aangeleverd voor slide NCTV

VO

Algemeen:

- Gaat om balans tussen nationale gezondheid en de continuïteit van het onderwijs
- Kernvraag: Wat is gezien de recent oplopende cijfers van besmettingen bij 15+'ers en gezien de hierbovengenoemde balans de gewenste interventie? Hierbij van belang alternatieven mee wegen.
- Eerst de effecten van de recent ingevoerde maatregelen analyseren plus inschatting effect van aanvullende maatregelen zoals: gebruik mondkapje verplicht invoeren; inzetten op sneltesten voor 15+.
- Besluit in de herfstvakantie leidt tot veel onrust.
- Leerlingen die thuiszitten gaan elkaar toch opzoeken met risico op alsnog besmetting.

Consequenties 1,5 m voor leergang 4,5,6 VO

- Maatregel raakt ongeveer 350.000 leerlingen
- 1.5 meter afstand tussen leerlingen betekent dat zo'n 25% van de leerlingen op school aanwezig kan zijn. Indien met prioritaire groepen (examenleerlingen) wordt gewerkt, blijft er voor de overige leerlingen minder dan 25% fysiek onderwijstijd over.
- Praktijkvakken en praktijkexamens komen onder druk. Nu al twijfels over deze vakken.
- Risico dat de schoolexamens en centraal examens ook dit schooljaar ter discussie komen.
- Onrust onder docenten en ouders. Druk op uitbreiding maatregel naar onderbouw.
- Organisatorische last voor de scholen met negatief effect op onderwijskwaliteit.
- Risico's voor leerlingen in een kwetsbare thuissituatie.
- Voor het speciaal onderwijs is het handhaven van de 1,5 meter niet werkbaar, terwijl juist voor deze groep onderwijs door moet gaan.
- Leerlingvervoer wordt erg complex.

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]